

Bild: Folkets Bio

Vem är vem?

Prata och lek utifrån filmerna om den färgglada, karaktäristiska Vem-världen där leksaksdjuren Lilla Hund, Gnis, Knatt, Mjau, Pip och deras vänner lever ett alldeles mänskligt vardagsliv. I en samling kortfilmer får vi träffa dem på utflykt, semester, kalas och under varannan vecka-livet. Berättelserna väcker viktiga och roliga frågor för de allra minsta.

Hur känns det att få ett syskon? Hur blir det när pappa träffar en ny tjej? Vad gör man när man så gärna vill följa med kompisarna på utflykt men inte vet om man vågar? Går det att leka på alla språk och varför är vuxna så tråkiga ibland? Och hur ska egentligen ett bra kalas vara?

Om filmhandledningen

I filmpaketet *Vem är vem?* får vi möta de fantasifulla och färgstarka figurerna från Stina Wirséns bilderboks värld. Paketet består av åtta animerade filmer om ett par minuter vardera. Filmerna är lämpliga för barn i nedre förskoleåldern och kan gärna ses en i taget, för att efteråt ha ett samtal och göra lekövningar som fångar upp barnens upplevelse av filmen.

Du väljer själv vilka övningar du vill göra med din barngrupp och du kan anpassa övningarna efter deras ålder och förutsättningar. Det är ofta lagom att bara göra en eller två övningar med mindre barn.

Filmhandledningen är uppdelad med kort handlingsbeskrivning och några övningar för varje liten film separat. I slutet finns tips på allmänna övningar som kan användas för vilken som helst av filmerna, samt en lista på böcker och andra filmer som tar upp liknande teman eller har liknande form som *Vem är vem?*

Filmen och läroplanen

Enligt skollagen ska förskolan se till att "barn inhämtar och utvecklar kunskaper och värden". Förskolans läroplan skriver också specifikt fram att utbildningen ska främja barnens "förmåga till empati och omtanke om andra genom att stärka deras medkänsla och inlevelse i andra människors situation."

Att utgå från berättelser och figurer är ett alldeles utmärkt sätt att närma sig frågor kring värdegrund, känslor och empati i samtal med barn. En berättelse kan utgöras av en film likväl som en bok eller en berättad saga. Det fina med film är att den arbetar med ännu fler berättande plan än en skriven text – här har vi även ljud och rörelser som förstärker upplevelsen. Den här filmhandledningen ger stöd till att prata om de olika berättande planen, såväl som om filmernas innehåll.

Filmer och övningar

Vems syskon?

Gnis och Knatt får ett nytt litet syskon, Luden. Luden är en bebis och först ganska tråkig. När bebisen blir större blir det ändå svårare, för den är inte rättvis – ibland vill den bara kramas med Gnis, ibland bara leka med Knatt. Vad gör man när man blir svartsjuk, vem ska trösta, när måste mamma gripa in och när får man känna sig stor?

Bild: Folkets Bio

- Gnis och Knatt är syskon men ser helt olika ut. De är olika djur. Har ni syskon? På vilka sätt är ni och era syskon lika eller olika?
- Vad vet ni om bebisar? Vad äter de, vad gör de, när blir de ledsna? Hur länge är man en bebis?
- Hur känns det att bråka med sina syskon? Vad betyder det att känna sig avundsjuk på sin bror eller syster, eller en kompis? Var sitter den känslan och vilken färg har den?
- Varför ljuger Gnis och säger att Knatt knep henne? Har ni ljugit någon gång? Hur känns det att bli anklagad för något man inte har gjort?
- Varför får man inte slåss fast man är arg? Hur kan man göra när man säger förlåt?
- Vad gör Gnis och Knatt med sina föräldrar på kvällen? Vad brukar ni göra för mysiga saker med era vuxna?

Vems säng?

På natten blir det kaos. Gnis och Knatt kan inte sova, Luden kissar i sängen, mamma och pappa springer omkring och till slut vet man inte vem som sover var,

Bild: Folkets Bio

och vem som sitter i köket och äter upp alla pannkakor mitt i natten.

- Hur går det till när ni går och lägger er? Berätta och visa! Vad tycker ni om att ha hos er när ni ska sova?

- Varför är det svårt att somna ibland? Vad brukar ni göra då, och vad brukar era vuxna göra?

- Hur många sängar finns det hemma hos er, och vem sover var?

- Brukar ni läsa godnattsaga? (Äldre barn på 3–4 år kan berätta sin bästa godnattsaga, med de yngsta barnen kan man läsa en godnattsaga tillsammans).

- Om ni hade ett hemligt nattkalas i köket, vem skulle ni vilja ha det med? Vad skulle ni äta då? Om ni vill kan ni rita allt gott ni skulle äta.

Vem stör?

Lilla Hunds vardag med pappa Stora Hund invaderas en dag av Nallegrisen, pappas nya tjej. Hon bjuder på äckliga bullar och vill ställa sig in. Lilla Hund blir arg och låser in sig i badrummet. Men Nallegrisen kommer tillbaka, fast Lilla Hund inte vill. Kanske vänjer man sig till slut?

- Vad är en bonusförälder? Vad är ett bonussyskon? Vilka av er har sådana?

- Varför säger Lilla Hund att bullarna som Nallegrisen har med sig är äckliga, fast han äter upp allihop? Varför är Lilla Hund ledsen och arg? Vad brukar ni göra när ni är ledsna och arga? Berätta och visa för varandra!

- Vad är bra med Nallegrisen? Kan hon vara en ny mamma åt Lilla Hund? Varför eller varför inte?

Bild: Folkets Bio

- Vilka finns det i era familjer? Rita och berätta för varandra!

- Vilka saker i familjen bestämmer de vuxna och vilka bestämmer barnen? Hur är det i era familjer?

- Stora Hund blir glad av att träffa Nallegrisen. Vad blir era vuxna glada av?

Vems resa?

Lilla Hund åker på semester med pappa och Nallegrisen. De vuxna är tråkiga och vill bara vila i solen. Lilla Hund vill leka och bada. Då dyker en ny kompis, Igelkotten, upp. Men Lilla Hund förstår inte vad hon säger, hon pratar franska. Det går bra ändå!

- Berätta för varandra om när ni åkte på en resa eller på semester! Vart åkte ni? Vem träffade ni? Vad åt ni och vad gjorde ni? Åkte ni bil, tåg, flyg eller båt? Rita om ni vill.

- Lilla Hund tycker att de vuxna är tråkiga som inte vill bada. När är vuxna tråkiga, tycker ni? När blir ni irriterade på era vuxna?

- Hur kan man göra för att få nya kompisar, till exempel om man är på ett nytt ställe?

Bild: Folkets Bio

• Hur känns det att vara blyg? Blir ni blyga ibland? Var sitter den känslan och hur känns den i kroppen?

• Vilka språk har ni hört någon gång? Är det sant som Lilla Hund säger, att man kan leka på alla språk? Har ni provat att leka med någon som inte pratar samma språk som ni?

• Om det finns flerspråkiga barn i gruppen kan ni räkna hur många språk ni kan tillsammans. Även vuxna i gruppen kan bidra med alla språk ni kan, eller bara kan några ord av, så det blir så många som möjligt! Låt de flerspråkiga barn som vill säga något på sitt modersmål och berätta vad det betyder.

Vem finns?

Duvamamman och Kattpappan hade tre ägg, men när de skulle kläckas var ett tomt. Det blev två bebisar, Pip och Mjau. Lilla Duna blev bara en fjäder. Nu är de ledsna fast de är glada för Pip och Mjau. Filmen väcker frågor om vad som händer med bebisar som inte föds och om man kan sakna någon som inte har funnits. Och kan det hjälpa med glass?

• Vilka djur vet ni som lägger ägg? Hur föds människo-barn?

• Varför är Duvamamman och Kattpappan ledsna fast de fick två barn?

• Hur tror ni att Duna skulle ha sett ut? Rita eller skapa med blandade material och visa för varandra!

• Hur känns det att vara ledsen ensam och hur känns det att vara ledsen tillsammans med någon annan?

• Vad brukar ni göra i er familj när någon är ledsen?

Bild: Folkets Bio

Vem vågar?

Lilla Hund vill följa med Gnis och Knatt till skogen på en utflykt. Men han är inte säker på att han vågar. Tänk om han måste kissa och det inte finns någon toalett! Tänk om han går vilse. Och tänk om Gnis och Knatt är modigare och vill gå längre bort och klättra högre än han själv vågar – vad händer då?

• Hur känns det att komma till en plats där man aldrig har varit? När kan det kännas spännande och när kan det kännas läskigt?

• Hur är det att vara med någon annans familj? Brukar ni hälsa på i några andra familjer där saker är annorlunda än i er egen? Vad är det som är annorlunda?

• Vart kan man göra utflykter? Låt alla barn komma med ett förslag. Lek sedan utflykt, inne eller ute – eller ännu hellre, planera en rimlig kommande utflykt för barngruppen och låt barnen vara med och bestämma vart ni ska, vad ni ska göra och vilken matsäck ni ska ha med er.

Bild: Folkets Bio

- På vägen till skogen oroar sig Lilla Hund. Vad är oro? Hur känns det när man är rädd och kanske inte vågar? Var i kroppen sitter den känslan? Är den varm eller kall?
- Hur känns det när rädslan går över, när man vågar? Låt alla barn som vill berätta om någon gång när de inte vågade och hur det gick sen.

Vems fel?

Det är leksaksdag på förskolan och alla får ta med sig en leksak att visa. Knatt har sin fantastiska superhjälte, men så kommer Lilla Hund med den helt oslagbart magiska glittrande enhörningen. Knatt blir så avundsjuk att hon slår ihjäl sin superhjälte med en hammare och råkar klippa av enhörningen svansen. Vad gör man för att bli förlåten och hur viktigt är det egentligen med saker?

- Vad är avundsjuka? Var sitter den känslan och är den mjuk eller hård?
- Varför tycker Knatt inte längre om sin superhjälte? Varför slår hon sönder den? Hur känns det att vara så arg och vad kan man göra i stället för att slåss?
- Är det svårt att säga förlåt när man har varit dum? Brukar ni kunna det, eller måste en vuxen hjälpa er att göra det? Varför vill Lilla Hund inte förlåta Knatt direkt?
- Berätta om någon gång när ni var avundsjuka på någon annan. Vad gällde avundsjukan, hur kändes det och hur gick det över?
- Ta fram blandade material och försök skapa de mest magiska leksaker ni kan!

Vems kalas?

Gnis fyller år och har kalas. Det ska bli massor av gott

Bild: Folkets Bio

Bild: Folkets Bio

och roligt, och paket! Men så kommer Koala, som inte var bjuden. Hon har en present som kanske är tråkig och massor av idéer för hur kalaset ska gå till. Gnis blir ilsken. Vems kalas är det här egentligen?

- Varför blir Gnis sur när Koala kommer? Hur tror ni att det känns för Koala att komma till ett kalas där hon inte känner någon och som hon vet att hon inte var bjuden till?
- Hur känns det när vuxna vill bestämma vem man ska leka med? Finns det tillfällen då man måste låta alla vara med? Varför?
- Varför äter Gnis marsipan fast hon inte gillar det? Varför vill hon inte att Koala ska få rosen? Hur känner sig Gnis?
- Vad ska man ha på ett bra kalas? Gör en lista tillsammans på godsaker, dekorationer, musik och lekar som ni skulle vilja ha på ett kalas. Ni kan också ordna kalas eller disco på förskolan!

Allmänna övningar

- Gnis och Knatt har en rutig nalle. Vilka mönster kan ni? Rita prickigt, randigt, rutigt och så vidare.
- Finns det rutiga djur? Prickiga? Randiga? Vilka då?
- I filmerna har olika djur barn tillsammans, till exempel Duvamamman och Kattpappan, som kan bli alla möjliga blandningar. Det finns också lite konstiga fantasidjur, som Nallegrisen. Hitta på egna djurkombinationer och rita! Hur ser en tigerbjörn, en zebraälg, en hundfågel eller en fiskmus ut?

TIPS PÅ FÖRDJUPNING

Se

Vem? (Jessica Laurén, 2010, Sverige) och Vem är var? (Jessica Laurén, 2011, Sverige) animerade kortfilmspaket baserade på Stina Wirséns tidigare böcker. Läs [filmhandledningen](#) till Vem är var?

Snutte-film (Anna-Clara Tidholm & Gun Jacobson, 2008, Sverige) animerat kortfilmspaket baserat på Anna-Clara Tidholms bilderböcker.

God natt Alfons Åberg (Tomas Aldredsson, Sverige 2021) stillbildsfilm baserad på Gunilla Bergströms bilderböcker.

Läsa

Vem-böckerna, Stina Wirsén, Bonnier Carlsen

Böckerna om Liten Skär och Alla små brokiga, Stina Wirsén, Bonnier Carlsen

Kalas, Alfons Åberg, Gunilla Bergström, Rabén & Sjögren, 2014

Jag vill också ha ett syskon, Astrid Lindgren & Ilon Wikland, Rabén & Sjögren, 2016

Emmas lillebror är sjuk, Gunilla Wolde, Natur & Kultur, 2014

Otis tröstar, Åsa Mendel-Hartvig & Ane Gustavsson, Natur & Kultur, 2012

Otis bråkar, Åsa Mendel-Hartvig & Ane Gustavsson, Natur & Kultur, 2020

PRODUKTIONSUPPGIFTER

Sverige, 2024

Regi: Stina Wirsén & Linda Hambäck

Manus & design: Stina Wirsén

Producent: Linda Hambäck

Filmens berättare: Stellan Skarsgård

Animationsstudio: Dockhus Animation

Kompositör: Pompe Hedengren

Ljuddesign: Mats Blomberg

Tekniska fakta

Längd: 32 min

Censur: Barntillåten

Sverigepremiär: 2024-09-27

Distribution: Folkets Bio

Filmen kan också finnas i utbudet hos din mediecentral.

REDAKTION

Text: MK Cornelius

Redaktör: Rebecka Bülow

Svenska Filminstitutet, oktober 2024

KONTAKT

filmiskolan@filminstitutet.se

filminstitutet.se/filmpedagogik

Observera

Filminstitutet kan inte garantera att filmen finns i distribution sedan den har slutat visas på ordinarie biografrepertoar.

Här kan ni lära er mer om hur en hittar och bokar film för visningar i lärande sammanhang.

filminstitutet.se/skolbio